

תנור הזהב של השיער

טענה תיוה אחרת, "מאו איבד שמשון הגיבור עם מחלפות שערו גם את כוח גברותו, הפך השיער לסמל האון הגברי. גבר שיער נראה תמיד גברי יותר מאשר גבר חלקלק ו"קרח".

אולי יש משהו בהסברים האלה. אולם דבר אחד ברור: התופעה אינה חדשה. כבר היו דברים מעולם. והם היו מקובלים ונפוצים יותר מאשר כדור הנוכחי.

★ ★ ★

עוד רנסאנס

כ? מה שצריך לעשות כדי לגלות זאת, הוא לפתוח ספרי היסטוריה של תקופת הרנסאנס ולהתבונן בשפע הציורים מאותה תקופה המעטרים אותם.

מה שנראה במציאות כל כך מוזר ומוזעזע, מתקבל כדבר מובן מאליו תוך התבוננות באותם ציורים. מסתבר שמשך תקופה ארוכה, אולי 200 שנה, היו אלה דווקא הגברים שהופיעו במחלפות שיער ארוכות,

1970 כך נראה המלאך של שנות ה-70 — תיסרוקת העשויה לפי האופנה האירופית מלפני 500 שנה.

1470 מלאך אמיתי בציור של האירופי פורלי צייר את המלאך בתיסרוקת היפית.

מי אמר שההיפס הם שגילו את השיער

הארוך?

זו אופנה שהיתה מקובלת לפני 500

שנים, והגיעה לשיאה בתקופת הרנסאנס

באיטליה

המאה ה-20 מודעה בעיתון אופנה בשנת 1970. נשים משחקות קלפים כשתיסרוקותיהן אסופות בכובעים רקומים בספק וזהב, בסיגנון המאה ה-15. כמו שכבר אמר החכם מכל אדם: אין חדש תחת השמש. גלגל חוזר, חביבי.

המאה ה-15 אבירים וגבירות במיפגש חברתי במאה ה-15. הנשים הן בתיסרוקות אסופות בכובעים קטנים. הגברים — בתיסרוקות ארוכות וגליות ובגדים צמודים. זה מראה שלא ההיפס גילו את השיער הארוך.

ואילו הנשים הלכו על פי רוב בשיער אסוף ומסודר. הנה, תיסרוקת המלך, המקיבלת כל כך בציורי ציירי הרנסאנס — עשויה תילי תילים של תלולים ועוטרת לפנים כרעמה. אלא שאו הלמו תיסרוקת זו מראה תמים ועור צה שרוחץ בחלב גדיים ומי שושן. או תיסרוקת הצמות — מין סבך של צמות מפותלות היוצר מראה לכי-רינט.

נכון, גם תקופת הרנסאנס היתה תקופה של מרד, של התנערות מחשכת ימי הביניים. יתכן שהאופנה של אז נולדה גם היא כתוצאה של מחאה של קבוצת צעירים שביטאו את החופש שניתן להם בהצמחת שיערם פרא.

כל זה קורה גם עכשיו. השיער הארוך והמתולתל החודר לאופנת הנשים ההגונות והאלגנטיות, אינו חיקוי של ההיפס וגם לא תזרה על אופנת שנות ה-20. זו תזרה על אופנה שהיתה קיימת לפני 400 ו-500 שנה. עובדה: התיסרוקת האסופה בכובע, והכובע עצמו — כובע קטן העשוי מעשה רשת או קטיפה ועוטף את הראש כולה, אלה היו באופנה לפני 500 שנה. הם תזרים היום שוב.

לא צריך להיות מלוכלך ואנטי-חברתי כדי להתפאר בתסרוקות כאלה. כמו אז כן גם היום — המראה התמים והעור הצח הולכים טוב מאוד יחד עם האופנה.

איך אמר האישי החכם ההוא, קוהלת? זהו כדיוק: "אין חדש תחת השמש."

תמונה של הצייר האיטלקי פרנצסקו בוטיצ'יני (1450—1500). שולט מראה התסרוקות הארוכות.

קשר במקום הנכון

הם חושבים שהם המציאו את זה. הם הופכים את זה לפולחן ולנס של מרד. הם מתחרים זה בזה, מי מהם יהיה מקורי יותר, יצמיח שיער ארוך יותר, מתולתל יותר, נשי יותר? נדמה להם שהם מגלים את אמריקה החדשה.

המודבר בהיפס כמובן, נציגי הדור ה"מורד", ששיערם הארוך והפרוע הפך לאחד מסמלי הזהות שלהם, עד שוכה גם למחזמר הנושא את שמו ושנועד להביא את בשורת ההיפס לקהל התרבותי באמצעות שיטת ההלם המוסיקאלי והחזותי.

מה לא כתבו על כך? אילו משמעויות נסתרות לא חיפשו בתופעה זו? ההיפס בעצמם תירצו את גידול ציציות שיערם ב"הסברים כמו: "זה נותן לי אפשרות להיות שונה מאחרים. להיות עצמי. לקבוע לבדי איך אראה ולא להיראות כמו שהורי או החברה רוצים שאראה." או הסבר מסוג: "זאת מחאה נגד החברה. הראש המסודר, המטופח, הוא סמלה של התרבות המערבית המנחנת. הראש הפרוע הוא סמל הסדר החדש שאנו רוצים להשליט — הסדר הבלתי מאורגן, הפרוע."

הסוציולוגים והפסיכולוגים ניסו לחשוף משמעויות נסתרות מתחת לתופעה. "זה סמל של חברה בה שורר שוויון המינים ואין כל הבדל בין גבר לאשה" אמרו כמה מהם. "זה ביטוי של התסביכים ההומוסקסואליים המתפרצים מעבר למעצורים שאינם קיימים בחברה ההיפית" סברו אחרים. "מאו ומתמיד היה השיער סמל של כוח,"